

ARABOWIE

Arabowie — koczownicze plemiona semickie, które zamieszkiwały Półwysep Arabski, zajmujące się hodowlą i handlem między Wschodem a Zachodem.

1. Mahomet — twórca religii monoteistycznej Arabów — islamu. Żył na przełomie VI/VII w. W 622 r. został zmuszony do ucieczki z Mekki za głoszenie swoich poglądów. Udał się do Jatribu (dzisiejsza Medyna czyli „miasto proroka”). Ucieczkę tę muzułmanie nazywają „hidżra”, jest to data od której muzułmanie rozpoczęli liczenie lat — jest to początek muzułmańskiej nowej ery. Mahometowi udało się przekonać do swoich poglądów część swoich ziomków. W 630 r. zdobył Mekkę i stanął na czele wszystkich plemion koczowniczych. Zjednoczył Arabów. Zmarł w 632 r.

2. Religia — islam

Założenia: jest jeden Bóg — Allach, który z góry określa los człowieka, zsyła na ziemię proroków, którzy głoszą jego nauki. Człowiek jest zobowiązany do bezwzględnego posłuszeństwa woli bożej. Jego zbawienie zależy od postępowania. Dlatego też słowo muzułmanin pochodzi od słowa muslim — ulegli. Mahomet uważał siebie ostatniego proroka Allacha.

Muzułmanie mają 5 filarów wiary: (1) wyznanie wiary (2) jałmużna (3) modlitwa 5 razy dziennie (4) posty w przepisanych dniach (5) pielgrzymka do Mekki (raz w życiu). Muzułmanin musi ściśle przestrzegać tych reguł. Obowiązuje go ścisły post dotyczący wieprzowiny i alkoholu. By uzyskać zbawienie można również wziąć udział w świętej wojnie przeciwko niewiernym /„dżihad”/. Śmierć w takiej wojnie zapewnia zbawienie.

nauki (objawienia) Mahometa zostały spisane po jego śmierci. Tworzą świętą księgę „**Koran**”, składa się ona ze 114 sur i jest kodeksem prawno—religijnym. Relacje o życiu proroka zostały również spisane i tworzą tzw. sunna.

3. Powstanie państwa arabskiego

Z chwilą śmierci Mahometa w 632 r. władzę nad Arabami przejęli kalifowie. **Kalif to** „zastępca zesłany przez Allacha”. Początkowo kalifowie byli wybierani. Musieli wywodzić się z rodu Mahometa bądź być z nim spowinowaceni.

Pierwszym kalifem został Abu Bakr /632—634/. Za jego panowania rozpoczęła się ekspansja plemion arabskich. religijną przyczyną ekspansji było szerzenie nowej wiary; przyczyną ekonomiczną — przeludnienie Arabii.

Innymi kalifami byli: Omar, Otman z rodu Ommajadów (644), Ali (656) i Moawi z rodu Ommajadów (660 r.). Czterech pierwszych kalifów stało na czele państwa teokratycznego, którego stolicą była Medyna. Żyli bardzo prosto i skromnie. przede wszystkim byli przywódcami religijnymi. Piąty z nich — **Moawi** — przyniósł stolicę do Damaszku i **założył dynastię Ommajadów**. Kalifowie nie byli już wybierani — tytuł był przekazywany dziedzicznie. Państwo teokratyczne przekształciło się w monarchię arabską.

państwem arabskim rządziły dwie dynastie: (1) Ommajadów założona przez kalifa Moawi /660/, (2) **Abbasydów założona przez Abul—Abbasa** (750), z której wywodzą się najwięksi władcy arabscy Al—Mansur (754—775), Al—Mahdi (775—785), Harun As Raszid (786—809). Stolicą dynastii Abbasydów został Bagdad.

4. Podboje arabskie

- w VII w: 634 r. — Syria, 641 r. — Aleksandria i delta Nilu, podbój Persji.
- w VIII w.: do 710 r. podbój północnej Afryki aż po Maroko, 712 r.— początek ekspansji na dolinę Indusu, 713 r. — podbój państwa Wizygotów w Hiszpanii, 714 r. — zajęcie Kaszgaru w Azji Środkowej, zajęcie Turkiestanu.

Podboje arabskie zostały zahamowane w VIII w.:

- w Europie Wschodniej Arabom nie powiódł się podbój Konstantynopola (717—718);
- w Azji Arabom przeciwstawiły się Chiny co zmusiło Arabów do opuszczenia Fergany w 715 r.;
- w Europie Zachodniej Arabowie zostali powstrzymani przez Franków pod Poitiers (732).

5. Organizacja państwa arabskiego

a) początkowo utrzymano administrację perską i bizantyjską na terenach podbitych, która pobierała wszystkie daniny. Do danin zaliczano: (1) haradż czyli podatek gruntowy oraz (2) pogłówny czyli podatek od innowierców nazywany inaczej dżyzje.

Oprócz tego na ziemiach podbitych zakładano specjalne obozy wojskowe. Było to możliwe gdyż wszyscy mężczyźni byli zobowiązani do służby wojskowej. Wojsko zapewniało więc bezpieczeństwo wewnątrz państwa i nie dopuszczało do buntów. Arabowie byli zainteresowani podbojami gdyż było to główne źródło ich dochodów. Kalif dzielił łupy wojenne między wojsko a sam zatrzymywał 1/5 zdobycz

b) w późniejszym okresie przeprowadzono reformę państwa arabskiego. Podjęła się tego dynastia Abbasydów. reforma ta była związana ze zmianą stosunków wewnątrz państwa.

- nastąpiła redukcja wojska, które przekształciło się w wojsko „zawodowe”, któremu wypłacano żołd
- zrównano wszystkich wyznawców Allacha w prawach (tak Arabów jak i nie Arabów). W ten sposób każdy mieszkaniec państwa arabskiego miał szansę awansu pod warunkiem, że był wyznawcą Allacha
- przeprowadzono **reformę administracji**: najważniejszym urzędem był urząd wezyra; zarządzał kancelarią państwa, był „wyrazicielem woli kalifa”, do urzędów centralnych zaliczono: sędziów, komendanta policji, skarbnika i naczelnika poczty, który pełnił rolę szefa wywiadu. Urzędy otrzymały nazwę dywanów. Do administracji lokalnej zaliczamy: emira — naczelnik prowincji mianowany przez kalifa. W swych rękach łączył władzę cywilną i wojskową. Mianował lokalnych urzędników i dowodził lokalnym wojskiem. samorządy miast i wsi — odpowiadały za regularne płacenie podatków poborcy podatków, naczelnicy okręgów, sędziowie i policja.